

terij za određivanje pravnog pojma pomorskog prijevoza. Dok, naime, u prvoj presudi navodi da je za pojam pomorskog prijevoza odlučan kriterij rizika kojemu je teret tokom putovanja podvrgnut, u drugoj pak, unatoč tome što se nesumnjivo radilo o pomorskom riziku, nije prijevozu priznao pomorski karakter, već je pitanje rješavao sa stajališta tehničkih svojstava plovnog objekta. Mislimo da bi se opravdanije moglo stati na stajalište da se nije radilo ne samo o pomorskom prijevozu, nego o prijevozu uopće, budući da stranke, skladištar i krcatelj, nisu sklopile ugovor o prijevozu nego o ukrcaju, a prijevoz, i to u relativno uskim granicama, nije bio glavna ugovorna obveza skladištarova, već samo jedno od sredstava da izvrši svoju glavnu obvezu - ukrcaj.

B.J.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 24.X 1962.

Zapovjednik broda "Lista" c/a
Sté de remorquage L.Thomas et Cie

Tegljenje - Unatoč izričnoj klauzuli u ugovoru o tegljenju, prema kojoj brodar tegljača prepušta upravu tegljenja tegljenom brodu i ne preuzima odgovornost za štete, brodar tegljača može ipak biti odgovoran trećima

Stranke su sklopile ugovor o lučkom tegljenju. U ugovoru je među ostalim bila navedena i slijedeća klauzula: "Zapovjednik tegljenog broda preuzima potpuno opreavljanje i nadzor nad svim operacijama tegljenja, i zapovjednici, piloti, i posada tegljača smatraju se da su pod uprevom i potpunom odgovornosti zapovjednika tegljenog broda, te poduzeće /tegljačko/ ne odgovara u nijednom slučaju za njihova djela, krivnju ili propuste".

Za vrijeme tegljenja tegljač je uderio o lučke instalacije koje je i oštetio, ali i sam je pretrpio štetu. Brodar tegljača, pozivajući se na citiranu klauzulu ugovora, tuži zapovjednika tegljenog broda za naknadu štete.

Apelacioni sud, prihvaćajući do sada ustaljenu francusku praksu, priznao je punu vrijednost navedenoj klauzuli i tuženika obvezao na naknadu štete.

Spor je rješavao kasacioni sud, koji je poništio drugostepenu presudu, i spor vratio apelacionom sudu na ponovno raspravljanje, smatrajući da presuda nije pravilno donesena, i to iz ovih razloga: Zapovjednik tegljača, budući da je on sam komandant na svom brodu, nužno zadržava upravu i nadzor na nekim manevrima svoga broda i kad se radi o tegljenju. Osim toga sud

se nije upustio u ispitivanje da li navedena klauzula može biti valjana, obzirom na krivnju zapovjednika tegljača na koju se pozivao zapovjednik tegljenoga broda.

/DMF 1963, str.215/

B.J.

Bilješka.- I u samom komentaru presude, objavljenom u DMF, navodi se da razlozi kasacionog suda nisu dovoljno jasni i precizni. Međutim važno je spomenuti samo to da francuski sudovi ne moraju od sada priznavati valjanost klauzule o neodgovornosti tegljača, što za naše brodare koji ulaze u francuske luke može biti od praktičnog interesa. Radi ovog razloga i objavljujemo gornju presudu. Čim sudovi zauzmu konačno konkretno stajalište, mi ćemo odnosne presude objaviti.

B.J.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 4.I 1963.

Régie des chemins de fer^{de} Madagascar
o/a Cie d'assurances La Fortune

Uskladištenje robe u luci - Značenje više sile - Lučka skladišta moraju biti tako izgrađena da mogu odolijevati svim vremenskim nepogodama koje su uobičajene na području luke - Nisu isključene ni tropske oluje

U luci Tamatave na Madagaskaru lučki skladištar uskladištio je robu u svojim zatvorenim skladištima. Budući da je roba bila oštećena olujom, osiguratelji su platili osigurninu i traže od skladištara naknadu štete.

Skladištar se brani navodeći da je šteta nastala višom silom, jer da je odnosne prigode duvao tornado. Spor je došao pred kasacioni sud koji je, prihvaćajući razloge apelacionog suda, skladištara obvezao na naknadu štete. Razlozi sudova u bitnosti su slijedeći:

Skladištar nema prava pozivati se na višu silu, unatoč tome što je nesporno da se radilo o tornadu. Poznato je, naime, da su tornada oko Madagaskara prilično česta pojava na koju se mora računati. Prema tome nema u ovom slučaju elementa nepredviđivosti koji je potreban za višu silu. Nadalje potpuno je sigurno da se danas mogu graditi skladišta koja su po svojoj konstrukciji sposobna odolijevati i tropskim olujama. Sudovi su odbacili i skladištarev prigovor da je oluja nastupila naglo, pa da nije imao vremena poduzeti potrebne sigurnosne mjere. Obzirom na činjenicu da su tropske oluje tamo česta pojava, njegova skladišta